

Robert Wiluś

X SEMINARIUM TERENOWE:

„WARSZTATY BADAWCZE Z GEOGRAFII TURYZMU”,
BORKI, 17–18 WRZEŚNIA 1993 r.

Xe SÉMINAIRE DE TERRAIN:

„LES ATELIERS DES RECHERCHES SCIENTIFIQUES
SUR LA GÉOGRAPHIE DU TOURISME”,
BORKI, 17–18 SEPTEMBRE 1993

10th FIELD SEMINAR:

„THE GEOGRAPHY OF TOURISM WORKSHOPS”,
BORKI, 17th–18th SEPTEMBER, 1993

W dniach 17–18 września 1993 r. odbyło się X Seminarium Terenowe Katedry Geografii Miast i Turyzmu UŁ, które zgodnie z zapoczątkowaną przed trzema laty tradycją nosiło charakter warsztatów badawczych z geografii turystyki. Miejszem obrad był Ośrodek Sportu i Rekreacji w Borkach nad Zalewem Sulejowskim w województwie piotrkowskim. Podobnie jak w latach ubiegłych, podczas spotkania prezentowano ukończone prace naukowe z zakresu geografii turystyki, które nie zostały jeszcze opublikowane¹. Ogółem przedstawiono 17 prac, które zgrupowano w 6 sesjach tematycznych. Sesja I dotyczyła problemów rozwoju turystyki w Polsce. W jedynym zaprezentowanym referacie prof. dr hab. Teofil Lijewski (IGiPZ PAN Warszawa) omówił zagadnienie wielkości ruchu turystycznego przez granice Polski, uwzględniając jego formy i dynamikę. W dyskusji zwracano uwagę przede wszystkim na brak danych statystycznych, które odróżniałyby przemieszczania się w celach turystycznych od innego typu przekroczeń granicy i na konsekwencje takiego stanu rzeczy. Sesja II nosiła tytuł "Przestrzeń turystyczna mieszkańców miast". Przedstawiono w niej dwa referaty. W pierwszym z nich dr Antoni Korowicki (Uniwersytet Gdański) zaprezentował możliwości rozwoju różnego rodzaju form rekreacji mieszkańców aglomeracji nadmorskich w przestrzeni miejskiej na przykładzie Gdyni. W opracowaniu wykorzystano metodę SWOT (słabych i mocnych punktów) cechującą się zarówno systemowym jak i problemowym podejściem. W drugim wystąpieniu mgr Jolanta Latosińska (Uniwersytet Łódzki) przedstawiła własny program

---

¹ R. Wiluś, 1993, Sprawozdanie z IX Seminarium Terenowego "Warsztaty badawcze z geografii turystyki", "Turizm", t. 3, z. 2.

badawczy oraz metodologię badań przestrzeni wakacyjno-urlopowej mieszkańców dużych aglomeracji miejskich na przykładzie Łodzi. Podstawowym celem tej pracy jest określenie zasięgu wyjazdów wakacyjno-urlopowych i charakteru miejsc wypoczynku łodzian oraz porównanie stanu faktycznego tego zjawiska ze stanem, jaki powinien cechować przestrzeń i warunki wypoczynku mieszkańców w kontekście warunków życia w tym mieście.

Atrakcyjność turystyczna obszarów była tematem III sesji. Mgr Urszula Birek (Uniwersytet Jagielloński) zaprezentowała w oparciu o zestaw przeźroczy aktualny obraz kultury ludowej w Karpatach, głównie architektury drewnianej sakralnej, pasterskiej i wiejskiej. Natomiast mgr Robert Wiluś (Uniwersytet Łódzki) stosując metodę bonitacji punktowej przedstawił atrakcyjność turystyczną doliny środkowej Warty, zwracając uwagę na obszary wyróżniające się pod względem walorów, zagospodarowania turystycznego i dostępności.

Tematem IV sesji była turystyka na obszarach chronionych. W pierwszym wystąpieniu mgr Barbara Pisarska (Uniwersytet Warszawski) omówiła wyniki badań nad percepcją Bagien Biebrzańskich przez grupy ludzi związanych z tym obszarem. Szczególnie interesujące były zestawienia stopnia percepcji badanego obszaru w zależności od rodzaju społeczności, zawodu, wykształcenia, miejsca zamieszkania ankietowanych osób. Z kolei dr Janusz Sewerniak (Instytut Turystyki w Toruniu) zapoznał słuchaczy z koncepcją funkcjonowania ekoturystyki na terenie "zielonych płuc Polski". W opracowaniu, które powstało na zamówienie władz administracyjnych województw należących do tego obszaru, stwierdza się, że ekoturystyka jest jedną z ważniejszych form turystyki, która powinna się tu rozwijać. Dyskutanci interesowali się stroną prawną tego przedsięwzięcia oraz mogącymi pojawić się konfliktami funkcji.

Sesja V była poświęcona problemom zagospodarowania turystycznego i funkcji turystycznej. Pierwszy referat dotyczył funkcji turystycznej Starohorských Vrchov w Środkowej Słowacji. Autor, mgr Peter Čuka (Uniwersytet Banská Bystrica), skoncentrował się na omówieniu walorów turystycznych, zagospodarowania turystycznego i położenia komunikacyjnego. Prof. dr hab. Aleksander Szwichenberg (WSP Słupsk) zapoznał uczestników z problemem rozwoju zagospodarowania turystycznego Półwyspu Helskiego, wymagającym planowego działania. W referacie stwierdzono, że dalszy rozwój turystyki na tym dość specyficznym obszarze powinien zmierzać w kierunku m. in. przemieszczenia głównego strumienia ruchu turystycznego z nasady półwyspu na kierunek od strony Zatoki Puckiej. Kolejny referat wygłoszony przez doc. dr Iwana Pirożnika (Uniwersytet w Mińsku) był poświęcony zagospodarowaniu rekreacyjno-turystycznemu stref podmiejskich dużych miast. Problem ten został przedstawiony na przykładzie strefy podmiejskiej Mińska. Dr Roman Dysarz (WSP Bydgoszcz) omówił formy i natężenie ruchu turystycznego na terenie parku krajobrazowego położonego w północnej części Bydgoszczy. Przedstawił on także kierunki rozwoju zagospodarowania turystycznego w powiązaniu z funk-

cją ochrony krajobrazu na tym obszarze. W ostatnim wystąpieniu w tej sesji mgr Jolanta Wojciechowska (Uniwersytet Łódzki) zaprezentowała referat nt. kolonizacji turystycznej fragmentu doliny Pilicy od Przedborza do Nowego Miasta. Dotyczył on głównie problemów związanych z terminologią kolonizacji turystycznej, co znalazło swój oddźwięk w dyskusji.

Ostatnia sesja dotyczyła strategii rozwoju turystyki w obszarach wiejskich. Problem ten coraz bardziej staje się przedmiotem zainteresowania geografów. Obok prac czysto naukowych powstają opracowania za zamówienie władz gminnych. Pierwszy nurt zaprezentował dr Andrzej Kowalczyk, który prowadził badania terenowe w kilku gminach na Podlasiu Nadbużańskim dotyczące stopnia zainteresowania rozwojem turystyki zarówno władz lokalnych jak i stałych mieszkańców. W drugim wystąpieniu dr Maciej Drzewiecki (Instytut Turystyki w Bydgoszczy) w oparciu o przegląd planów zagospodarowania przestrzennego województw przedstawił miejsce turystyki w tego typu opracowaniach, wskazując na wiele nieścisłości, zwłaszcza w zakresie terminologii turystycznej. Pozostałe wystąpienia prezentowały strategię rozwoju turystyki 3 gmin: Wolsztyn (dr Antoni Zwoliński, Instytut Turystyki w Bydgoszczy), Uniejów (zespół w składzie prof. dr hab. Stanisław Liszewski, dr hab. Andrzej Matczak i mgr Robert Wiluś, Uniwersytet Łódzki) i Tuszyń (zespół w składzie dr Sylwia Kaczmarek, mgr mgr Jacek Kaczmarek, Bogdan Włodarczyk i Robert Wiluś, Uniwersytet Łódzki). Choć wspólnym celem każdej strategii był rozwój turystyki na terenie gminy, to drogi do osiągnięcia tego celu były różne. Wpływ na to miała przede wszystkim inna specyfika każdej z gmin oraz różne życzenia i wymagania stawiane przez władze lokalne autorom tych opracowań. Różne były także metody przygotowania takich strategii, począwszy od wspomnianej już analizy SWOT po badania rynku i określania potencjalnych klientów. W dyskusji zastanawiano się nad skutecznością działań proponowanych w strategiach, prowadzących do rozwoju turystyki w gminach oraz mówiono o pierwszych konkretnych efektach lub przyczynach braku takich efektów wynikających z wprowadzenia strategii w życie.

Następnego dnia (18 września) odbyła się wycieczka studialna dookoła Zalewu Sulejowskiego przygotowana i poprowadzona przez mgr Jolanę Wojciechowską (Uniwersytet Łódzki). Głównym celem wycieczki było poznanie walorów i zagospodarowania turystycznego oraz procesów związanych z rozwojem turystyki, które mają miejsce nad zbiornikiem. Ponadto uczestnicy zwiedzili stację poboru i uzdatniania wody dla aglomeracji łódzkiej w Bronisławowie oraz restaurowane opactwo cystersów w Podklasztorzu koło Sulejowa.

Ogółem w seminarium terenowym wzięło udział 29 osób z 11 ośrodków naukowych zajmujących się badaniami w zakresie turystyki, wśród których dominowały uniwersytety (Łódzki, Warszawski, Jagielloński, Wrocławski, Gdański, Baska Bystrica, Mińsk), a także Wyższe Szkoły Pedagogiczne (Bydgoszcz, Słupsk), AWF (Poznań) i Instytuty Turystyki (Toruń i Bydgoszcz). Kierow-

nikiem merytorycznym X Seminarium Terenowego był prof. dr hab. Stanisław Liszewski, a sekretarzem naukowym mgr Robert Wiluś.

Mgr Robert Wiluś
Katedra Geografii Miast i Turyzmu
Uniwersytet Łódzki
al. Kościuszki 21
90-418 Łódź

Wpłynęło:
15 września 1993 r.

Jolanta Wojciechowska

SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI TURYSTYCZNEJ
pt. „PLANOWANIE I ROZWÓJ TURYSTYKI NA SZCZEBLU
LOKALNYM I REGIONALNYM”, MAYRHOFEN (AUSTRIA),
30 WRZEŚNIA–2 PAŹDZIERNIKA 1993 r.

COMPTE-RENDU D' UNE CONFÉRENCE SCIENTIFIQUE INTITULÉE
„LA PLANIFICATION ET LE DÉVELOPPEMENT DU TOURISME
A L' ÉCHELLE LOCALE ET RÉGIONALE”, MAYRHOFEN (AUTRICHE),
30 SEPTEMBRE–2 OCTOBRE 1993

REPORT OF THE TOURIST CONFERENCE ON: „PLANNING AND
DEVELOPMENT OF TOURISM AT THE LOCAL AND REGIONAL
LEVEL”, MAYRHOFEN (AUSTRIA), 30th SEPTEMBER–2nd OCTOBER 1993

W gminie Mayrhofen w tyrolskiej dolinie Zillertal w Austrii w dniach 30 września–2 października 1993 r. odbyła się konferencja nt. "Planowanie i rozwój turystyki na szczeblu lokalnym i regionalnym" zorganizowana przez Arbeitskreis für Freizeit und Tourismus (AFT) przy Uniwersytecie Innsbruckim, sponsorowana zaś przez Związek Turystyki w Mayrhofen, instytucje rządowe na szczeblu landu Tyrolu oraz bank tyrolski i bank gminy Mayrhofen. AFT jest stowarzyszeniem, które powstało w 1986 r. przy Instytucie Geografii Uniwersytetu Innsbruckiego z inicjatywy dr Peter'a Haimayer'a, geografa, specjalisty od problematyki lodowców. Celem tegoż stowarzyszenia jest wdrażanie badań naukowych z zakresu turystyki do praktycznej działalności. Potrzeba jego powstania wyniknęła z funkcji turystycznej pełnionej przez region Tyrolu, od kilkunastu lat przeżywającej poważny regres. Specjaliści zgrupowani w stowarzyszeniu opracowują m. in. programy i projekty rozwoju dla tyrolskich gmin i związków turystycznych. Ponadto zajmują się ogólnymi koncepcjami rozwoju